

Posudek vedoucího diplomové práce

Вс. Dmitrij Vydrin

**Обстоятельства возникновения
Русской Православной Церкви Заграницей**

UVES FFUK, 135 s.

Diplomová práce se zabývá závažnou kapitolou z církevních dějin, a to vznikem Ruské pravoslavné církve v zahraničí (RPCZ). Tato církev tvoří od dvacátých let 20. století nedílnou součást duchovního světa ruské emigrace jako jeden ze tří hlavních církevních proudů ruského porevolučního exilu. Přestože v roce 2007 došlo k znovusjednocení RPCZ s Ruskou pravoslavnou církví moskevského patriarchátu, existuje i nadále jako autonomní entita se zachováním vlastní ekleziální struktury. Práce se tak kromě ruských církevních dějin úzce dotýká také další problematiky, již se UVES zabývá, a to dějin ruské meziválečné emigrace.

Práce se sestává z šesti kapitol; po úvodu nastiňuje obecnou situaci ruské církve na počátku 20. století, poté popisuje základní události církevních dějin po únorové a bolševické revoluci do poloviny dvacátých let, ve třetí kapitole zachycuje problematiku církevní správy na území ovládané bílými armádami, ve čtvrté se pak obrací ke vzniku církevní správy ruské emigrace, v páté se vrací k církevní problematice v SSSR po smrti patriarchy Tichona a v šesté kapitole nastiňuje další vývoj církevní správy po vydání deklarace metropolity Sergije Stragorodského v roce 1927 vedoucí k definitivnímu osamostatnění Karlovického synodu od církevních struktur v SSSR. Výsledky bádání shrnuje závěr, následuje bibliografie a oddíl se stručnými biografickými medailónky 52 hlavních aktérů popisovaných událostí.

Diplomant má zkušenost se zpracováním církevněhistorické problematiky již ze své bakalářské práce. Téma práce si zvolil samostatně v souladu se svým odborným zaměřením. V problematice se orientuje, všímá si všech hlavních aspektů a události líčí v chronologickém pořadí bez vážnějších interpretačních či faktografických nedostatků. Spektrum užitých pramenů a literatury je dostatečné, i když se jedná o výběr z mnohem širšího spektra. Využívá běžně dostupných knižních zdrojů, archivní výzkum ani pokus o vlastní sběr pramenů nepodnikl.

Práce je zaměřena historicky (církevní dějiny, dějiny ruské emigrace), a proto je jejím základem heuristika. Přestože pro daný typ práce je její okruh uspokojivý, chybí v historické práci nutný komentář k pramenům a sekundární literatuře, který by měl tvořit samostatnou kapitolu. Jsou sice zastoupeny hlavní memoárové texty aktérů událostí i vybrané edice dobových dokumentů, avšak autor k nim přistupuje bez kritické charakteristiky a během své práce nikde nepochybuje o jejich autentičnosti a pravdivosti. Stejně tak nekonfrontuje pohledy různých aktérů na jednotlivé události, na daném místě vždy čerpá jen z jednoho zdroje, jehož údaje bez dalšího komentáře přejímá jako hotovou věc. Podobný problém vzniká i v oblasti sekundární literatury. Je logické, že na tak kontroverzní otázku, jakou je vyhlášení autonomní ruské zahraniční církve, budou historikové hledět různě. Zde by představení různých pohledů v odpovídající kapitole bylo zvláště potřebné. Tím spíše, že si autor kontroverznost své problematiky sám uvědomuje. Z výše popsaného přístupu k pramenům i literatuře vyplývá i relativně malý počet odkazů.

Totéž se týká i hodnotící roviny, která je v práci často přítomna, aniž se dozvíme její zdroj (typickým, nikoli však jediným příkladem jsou např. strany 81–82). Hodnocení popisovaných událostí je totiž těsně vázáno na znalost a výklad církevních kánonů, a pokud autor sám není odborníkem na kanonické právo, odkud je přebírá?

Práce má spíše přehledový, než problémový ráz. K titulní problematice se dostává zhruba na 50. straně, nabízí se otázka, jestli by nebylo účelné podstatně zkrátit první a zčásti i druhou kapitolu, a naopak rozšířit vlastní tělo práce.

Zmíňme některé drobné výhrady: Království SHS bylo přejmenováno na Jugoslávii v roce 1929, nikoli 1925 (s. 54). Arcibiskup Ioann se jmenoval Šachovskoj, nikoli Šachovskij (s. 103).

Práce má některé technické nedostatky. Řadím k nim stylistiku a místy neopravené překlepy (v ruštině i češtině). V poznámkovém aparátu autor neužívá při opakované citaci zkrácené podoby ani *ibidem* (там же). Drobné nedostatky vykazuje i bibliografie. Medailónky aktérů (nesprávně označené jako *именной указатель*) neobsahují plná jména osobností. Na s. 13 autor argumentuje *Pravoslavnuou encyklopedií*, aniž ji uvádí v bibliografii.

Závěrem je třeba zdůraznit, že práce svou problematiku zvládla a své cíle splnila. Je sondou do klíčového okamžiku ruských církevních dějin a může sloužit jako zdroj informací o této problematice.

Diplomová práce Bc. Dmitrije Vydrina odpovídá nárokům kladeným na diplomovou práci, je vhodná pro obhajobu a doporučuji její hodnocení jako velmi dobré. Její hodnocení by mohlo být lepší při absenci výše uvedených heuristických a technických nedostatků.

V Litoměřicích 14. srpna 2016

PhDr. Hanuš Nykl, Ph.D.